

LUMEA ÎN VIITOR, OPȚIUNEA PENTRU ROMÂNIA

THE WORLD IN THE FUTURE, THE OPTION FOR ROMANIA

Prof.univ.dr.Constantin ONIȘOR
Dr. Dumitru Octavian MITU

Rezumat: Lumea este cuprinsă de o puternică efervescență existențială și de evoluție globală, privită de specialiști ca un progres, bazată pe societatea informațională, inovație de performanță și tehnologii tot mai orientate în folosul dezvoltării umane. Acestea au devenit cerințele vitale pentru Lumea globală, fiind indisolubil legate de cunoașterea științifică a viitorului, cu rezultatele exprimate prin identificarea și definirea unor tendințe globale și viziuni politice pe măsură.

Dorim să reținem atenția generală în legătură cu preocupările asidue ale specialiștilor din domeniul științelor viitorului, care pot, și este absolut necesar, să ofere elementele de conținut ale unor viziuni realiste despre ce va fi, orientând, pe cât posibil, tendințele globale spre o Lume armonios dezvoltată și cât mai mult susținută de temeuri informaționale și inovative consistente.

Cuvinte-cheie: globalizare; societate informațională; cunoașterea viitorului; cooperare locală, regională și internațională; practică strategică de securitate modernă; scenariu previzionat; viitorul României; garanții multidimensionale.

Abstract: The world is going through turmoil of strong existential changes and global evolution, regarded by specialists as progress, based on information society, state-of-the-art innovations and technologies more and more oriented towards human development. These have become vital requirements for the Global World, being completely interconnected with the scientific knowledge of the future resulting in the identification and definition of global tendencies and appropriate political visions.

We wish to bring to general attention the constant preoccupations of specialists in the domain of sciences of the future which can, and actually must offer the contents of a realistic view upon what is going to be, directing as much as possible global tendencies towards a harmoniously developed World, relying on consistent information-related, innovative grounds.

Keywords: globalization; information society; knowledge of the future; local, regional, and international cooperation; strategic practice of modern security; predictable scenarios; future of Romania; multi-dimensional guarantees.

Fată de cerința prefigurării Lumii viitoare (pe termen mediu și lung), entitățile statale și organizațiile (supra)statale au obligația și responsabilitatea de a-

și identifica și defini o poziție cât mai adecvată și deopotrivă favorabilă realităților în dinamică pentru care să facă opțiune politică, deoarece numai așa ar putea exista cu identitate proprie în contextul globalizării.

În opinia noastră cunoașterea în viitor și a viitorului devin fundamentale pentru elaborarea, acceptarea și succesul oricăror viziuni și concepții cu privire la globalizare. Cunoașterea în viitor presupune focalizarea preocupărilor științifice asupra omului și colectivităților umane pentru noi forme ale realităților existenței omenești în concordanță cu tendințele de dezvoltare manifeste uneori și aleator tot mai evident. Cunoașterea viitorului presupune identificarea, descifrarea și modelarea tendințelor de existență globală în afara cărora nu se va mai putea trăi și exista.

În consecință, apreciem că gândirea orientată permanent spre viitor rămâne vitală pentru toți, dar ca activitate științifică și specializată trebuie să fie mult mai temeinică. Afirmăm cu tărie această cerință strategică existențială deoarece evenimentele complexe, ce se petrec în Lumea efervescentă actuală, ecranează orizontul cunoașterii și dincolo de aceasta poate bloca posibilitatea și oportunitatea prevenției în sfera managementului și artei strategice.

Apreciem că viitorul poate fi lesne cunoscut (pentru unu-două decenii), numai dacă tendințele ce-l însoțesc și caracterizează vor fi identificate corect, analizate riguros și descifrate temeinic.

Pe acest temei, pe termen lung, o gândire profundă asupra viitorului se poate realiza cel mai mult prin funcția ei critică. Numai astfel se pot descifra reperele unor strategii adecvate cu suficiente elemente operațional – acționale de prevenire, însoțite de o permanentă reanalizare a soluțiilor asumate, esecurilor impuse și incertitudinilor acceptate.

O frescă a Lumii de azi ne arată multă dezordine și chiar haos într-un context al relațiilor internaționale tot mai interconectate, ceea ce obligă la operaționalizarea oportună a unor prevenții serioase și consecvente, pentru că soluțiile bazate pe măsuri deosebite/exceptionale, de regulă adoptate post factum, nu mai corespund unui management superior și eficient.

Cu alte cuvinte, este necesară o schimbare: în locul deciziilor eronate, insuficiente sau luate uneori la întâmplare și mai mult pentru expectative nejustificate, sunt imperios de instrumentat decizii, acte și acțiuni raționale și adecvate unei realități complexe, luate cu responsabilitatea necesară din partea liderilor, entităților statale și organizațiilor internaționale .

În opinia multor specialiști din întreaga Lume cunoașterea viitorului presupune obligatoriu și identificarea nevoii de schimbare, iar aceasta să se realizeze prin gândirea înțeleaptă a specialiștilor. Pentru aceasta se vor avea în vedere și analiza particularitățile sesizate oriunde pe mapamond ori prin vizite pe areale cu deficite de

normalitate, desigur cu promovarea de idei și consultarea specialiștilor și mai ales prin urmărirea feedback-ului.

În ultima vreme, de mare interes au fost și vor rămâne, cu siguranță, punctele de vedere pertinente referitoare la natura puterii care de multe ori crează presiuni anormale în interiorul statelor și între state, generând urmări transnaționale dintre cele mai diverse. În acest context credem că se impune, ca necesar, să se creeze frecvente sau oportune posibilități de dezbateri și exprimarea de opinii pentru identificarea și definirea unor factori aleatori și disturbatori în mediul regional și internațional de securitate.

Este bine cunoscut faptul că la nivelul cel mai înalt al conducerii strategice americane, National Intelligence Council (n.a. Centrul de gândire pe termen mediu și lung din cadrul United States Intelligence Community) periodic, o dată la 4 ani, întocmește un Raport cu privire la viitorul Lumii. Estimarea viitorului se face pentru o perioadă de 20 ani, dar cu rezultate relevante și concludente pentru perioada mandatului prezidențial pe care îl precede.

În ultimii ani Rapoartele s-au axat mai mult pe procesele globalizării, într-un context complex și dinamic, cu identificarea și definirea tendințelor principale, având un conținut aproape obligatoriu, pentru entitățile statale și nu numai, de luat în seamă. În acest an, Raportul este intitulat „*Tendințe globale: Paradoxul progresului*” (*Global Trends: Paradox of Progress*).

Din lucrare rezultă cu claritate o viziune americană, mai nouă, cu privire la globalizare plecând de la actuala realitate dinamică și ușor impredictibilă a mediului internațional de securitate. Șochează într-o oarecare măsură chiar din titlu, prin larghețea binevoitoare cu care putem interpreta relația paradoxală dintre tendințele globalizării și progresul Lumii:

- dezvoltarea de până acum, inclusiv cea din domeniul digital, a adus pe lângă bogăție și provocări sub forma unor oportunități mai puțin cunoscute până în prezent;

- ultimul deceniu, apreciat ca purtător de progres, a creat satisfacție pentru comunități, grupuri de state integrate, aliate ori asociate, dar a generat și evenimente nedorite și cu efecte greu de suportat și surmontat precum criza financiară globală, creșterea populismului pe unele areale geografice și instabilități politice pe toate continentele.

Concluzia care se desprinde este că toate aceste aspecte negative au fost receptate ca adevărate șocuri, ce au evidențiat fragilitatea acestor binefaceri, atrăgând serios atenția asupra necesității și profunzimii schimbărilor în mediul global, care mai mult ca oricând trebuie orientate către viitor.

În continuare mai prezentăm câteva idei, care întăresc paradoxul exprimat în titlul Raportului, dar care sunt jaloanele de bază ale existenței statale în globalizare,

cum ar fi: vizibilitatea crescută a tensiunilor între state și în interiorul lor; încetinirea progresului global, devenind un element care va impune schimbarea procesului în sine; toate statele și organizațiile suprastatale se vor confrunta mai mult cu efectele geopoliticii etc.

De bază poate fi cooperarea locală, regională și internațională pentru exprimarea de către state a propriului rol guvernamental privind rezultatele economice, mediul înconjurător, religia, securitatea și regulile de conviețuire umană. Ca o consecință, pe aceste temeuri este nevoie să se găsească împreună soluții pentru rezolvarea divergențelor și întărirea interesului național, întărindu-se astfel securitatea internațională.

Un pericol evident poate apărea din tendința de a impune ordinea, în acest aparent haos, prin măsuri și acțiuni extreme și costisitoare, de durată variabilă, care în timp pot da greș. Sunt deja evidente măsuri precum reducerea dezvoltării, a limitelor fiscale și a altor aspecte împovărătoare în plan social, ce pot conduce la diminuarea democrației, instalarea totalitarismului, instabilitate etc.

Să nu scape din vedere că pe acest fond contradictoriu crește rolul geopolitic al statelor puternice, ele fiind mai mult preocupate de redesenarea hărților viitoare pentru o nouă ordine mondială bazată pe alte realități (ale vremii și vremurilor noi), cum ar fi rețelele, parteneriatele, comunitatea de informații și cooperare aliată în mediul global de securitate, chiar dacă aceste aspecte trebuie uneori și cândva (re)învățate.

Și noi credem că statele trebuie și pot să continue să aibă o relevanță internațională, regională și zonală, dar nu de tipul statelor mari încurajate să fie agresori în planul vecinătății și mai departe chiar, alături de actori nonstatali, care își extind/păstrează interesele corporatiste.

Se constată cu destulă ușurință o erodare în mod tacit a principiilor și regulilor de ducere ale războiului convențional, evidențierea fiind în cadrul creerii „zonelor gri”, unde sunt favorizate agresiunile neconvenționale, generând astfel pericole cu consecințe inprevizibile și neîntâlnite până acum. Iată de ce noi sugerăm că se impune dezvoltarea cooperării internaționale, mai ales acolo unde se poate interveni cu succes, diminuând astfel creșterea influențelor și dominației unui stat puternic într-o zonă de interes strategic internațional și, creând astfel, noi sfere de influență.

În acest cadru, destul de sumbru, țările pot încerca să găsească un model propriu de stabilitate, dezvoltare și integrare, bazat pe propriile probleme economico-sociale, crearea clasei de mijloc și controlul migrației, care altfel pot genera aspecte complexe și deosebite, precum competitivitate distructivă, spirit antielite, naționalism, criza joburilor cu efecte interne și determinări asupra unor state din vecinătate.

Concluzionăm că viitorul poate fi sau deveni o stâncă în calea oricui pe autostrada globalizării, fapt pentru care următorii ani pot fi favorabili, ori catastrofali, în funcție de câteva determinări astfel:

- modalitatea în care statele și guvernele lor, individual ori în grup, vor negocia viziunea lor față de acceptarea și participarea la crearea unei noi ordini globale în următorii ani, adoptând individual, adecvat și rapid schimbările economice;

- crearea/păstrarea statului puternic, care individual sau în grup, poate oferi cu profesionalism și viziune rațională modele de dezvoltare ori arhitecturi ale competiției și cooperării internațional benefice;

- ce guverne și guvernante, individual ori în grup, sunt pregătite acum pentru a accepta rezultatele diverse generate în mediul global de inovații și tehnologii performante.

Am prezentat suficiente elemente pentru ca statele și guvernele să-și completeze panoplia mediului de securitate în care există și pe care își pot căuta un viitor garantat, soluțiile de până acum nemaifiind nici fiabile, nici viabile.

În acest context, destul de dinamic, complex pe măsură și cu un grad redus de cognoscibilitate prospectivă, este nevoie de soluții echilibrate, bazate pe rațiuni politice, înțelepciune de context și acțiune fermă și constantă în împrejurări deosebite.

Până acum sunt cunoscute scenariile UE, propuse statelor membre, cu ocazia ultimului Summit, la care noi adăugăm pe cele din Raportul American (în număr de trei) și care exprimă o viziune destul de clară, dar americană, asupra evoluției stării Lumii pentru o perioadă de un deceniu și jumătate, începând cu anul 2020.

Justificăm intenția noastră de a le aduce în atenția specialiștilor și opiniei publice interesate, prin abordarea analizei plecând de la câteva caracteristici, cu valoare determinantă pentru fiecare entitate statală existențială, în relațiile internaționale.

În primul rând, în cadrul școlilor de gândire și practică strategică de securitate modernă se afirmă cu multă responsabilitate și claritate că, previziunile asupra Lumii complexe în care trăim nu sunt prea optimiste.

Explicațiile prezentate sunt bazate pe o serie de aspecte tot mai evidente, cum ar fi bunăoară creșterea tensiunilor inter/intrastate, încetinirea alarmantă a creșterii dezvoltării regionale și mondiale, sporirea amenințării teroriste prin forme multiple și mereu imprevizibile, toate la un loc arătând indiscutabil un grad destul de mare de divizare/separare al statelor pe mapamond.

Preocupările la nivelul statelor, privind paradoxul progresului, încep cu stabilirea unei oarecare mize strategice a guvernelor și societăților, în care se regăsesc păstrarea și afirmarea proprie ale valorilor și resurselor individuale,

comunitare și naționale ca principale generatoare și amplificatoare pentru un adevărat triptic: securitate, prosperitate și speranță.

În continuare ne vom referi pe scurt la esența problemelor analizate până acum, prezentând scenariile ca modele previzionate în Raportul american. Lumea este privită și percepută ca un ocean de instabilitate datorită unor realități tot mai evidente: creșteri economice necontrolate; mondializare slabă și haotică; criză financiară globală; state fragile și eșuate național și regional.

Tabloul mai pe larg prezintă o lume fragmentată și într-o gravă defensivă economico-socială, neliniștea și nesiguranța pe care statele le transmit cetățenilor proprii și vecinilor determină o izolare fizică față de problemele externe omnidirecționate, deseori formând sau transformându-se în adevărate „insule”.

Dar lucrurile nu se opresc aici, deoarece pot urma distorsionări și bulversări în plan economico-social determinate de boom-ul emergențelor, în cadrul cărora clasa mijlocie poate atinge un prag al supraviețuirii generat de o creștere fără precedent a inegalităților și populismului. La acest aspect se poate adăuga și extinderea utilizării inteligenței artificiale ce crează cu siguranță un șomaj tot mai mare.

În acest scenariu, apreciem că se pune cu acuitate problema supraviețuirii ca o soluție salvatoare. Aceasta poate fi și un rezultat al inovației tehnologice și creativității în relația lucrativă om-mașină. Așa se face că este necesară apariția unei generații de antreprenori, inovatori și inventatori la nivelul național, care să asigure păstrarea noilor valori și realizări inovative și tehnologice în interiorul statelor, în folosul propriei dezvoltări.

Această prezentare descriptivă succintă ne sugerează că acest scenariu este destul de greu, dacă nu foarte greu de aplicat cu rezultate recuperatorii, deoarece presupune un efort inteligent, controlat național și valorificat rațional, căpătând astfel în plan extern mai multă credibilitate.

Al doilea scenariu este intitulat „orbitele”, cu avertizarea că poate produce o escaladare militară, mai mult ori mai puțin controlată. Se au în vedere mai multe realități în curs de manifestare pentru următorii ani, dintre care se detașează o anumită repliere temporară și ca expectativă strategică a SUA de pe scena internațională.

Consecința firească nu poate fi alta decât creșterea tot mai îngrijorătoare a tensiunilor dintre marii actori internaționali/regionali pentru influența și dominația economică, politică și militară în arealele lor de interes sau în alte zone cu nevoi de securitate.

Specific confruntărilor vor fi originea și natura lor hibridă, durata destul de mare, focalizarea pe obiective vitale, în cadrul cărora denaturarea realității și adevărului, prin propagandă și manipulare cu rafinament, va atinge forme de

apogeu, excelând prin ceea ce înseamnă crearea și răspândirea „*faptelor alternative*”.

În acest context putem cu ușurință să remarcăm atingerea unui vârf al haosului în Lume, prin câteva acțiuni uimitoare și de anvergură produse, activate, întreținute în diferite regiuni și zone europene, asiatice și africane, ceea ce reprezintă premise tot mai evidente pentru crearea și existența unui fals Război Rece.

Pentru statele care se străduiesc și fac opțiuni să devină orbitale este o condiție fundamentală afirmarea în mediul internațional a unor entități organizaționale moderne pe areale statale evidente cu recunoaștere ca centre de putere globală, zonală și regională. În interiorul lor și între aceste entități este necesar să fie relații de normalitate și multă încredere pentru evitarea escaladării militare și mai ales nucleare și astfel, crearea condițiilor de reluare a cooperării internaționale pentru securitate, bazate pe principiile, cerințele și exigențele globalizării.

Al treilea scenariu american este intitulat „*comunitățile*” și se face o precizare interesantă și atractivă că acestea vor conduce Lumea. Recunoaștem acum anumite realități, pe care le putem firesc denumi și specificități, precum: grupurile locale/comunitățile naționale cu inițiativele lor au luat-o înaintea guvernelor; diminuarea până la lipsa încrederii în liderii locali și conducătorii naționali; problemele păcii și războiului din cadrul politicii externe au fost lăsate rămânând la nivelul național; dezvoltarea economică, educația, sănătatea, cultura rămân și ele în grija autorităților locale, cu determinări asupra agenților economici locali de a se implica mai mult în viața factorului social local și național.

Scenariile prezentate, pe fondul valorilor, elementelor culturale, tradițiilor și simbolurilor proprii și perene, creează sau întăresc entități socio-umane relevante pentru o existență comunitară puternică și manifestată pe un areal.

Așa apare comunitatea ca entitate socio-umană destul de puternic identitară, prin câteva caracteristici etnice, religioase, culturale și mai ales prin interese comune și comunitare. De fapt, asistăm, vrem nu vrem, la renașterea tradițiilor occidentale de implicare a comunităților locale și a mediului privat în gestionarea mediului intern de securitate.

Considerăm că totul poate fi rezonabil, în ceea ce privește comunitatea, dacă între soluțiile salvatoare asumate se află și acceptarea unor interese comune, fie și conjuncturale, pentru îndeplinirea cărora este nevoie de implicarea conștientă și responsabilă a tineretului în prefacerile locale și naționale.

Putem să concluzionăm, față de cele prezentate până acum, că aceste trei scenarii pot ajuta destul de convingător statele Lumii pentru o opțiune înțeleaptă și adecvată privind cursul progresului propriu prin integrare, dezvoltare, securitate și globalizare.

Opțiunea politico-strategică depinde și de câteva condiții cu valoare de determinant: conștientizarea tendințelor de globalizare, valorificarea specificităților entității statale pentru care se face opțiunea, racordarea la caracteristicile mediului regional și internațional de securitate și recunoașterea importanței poziției geostrategice pe care o ocupă statul în construcția securității globale.

Pentru România se pune cu celeritate problema unei opțiuni politico-strategice pentru cea mai favorabilă ipostază de globalizare, desigur cu luarea în considerare a condițiilor exprimate mai sus. Nu putem să nu ținem cont și de poziția țării noastre ca membru UE și de scenariile de existență și dezvoltare europeană, mai concret: unde ne putem sau vom fi plasați, dar și de obligațiile ca stat membru NATO.

În cadrul preocupărilor de politică externă privind viitorul României, vom fi conștienți că până la urmă se poate pune problema între o opțiune și/sau acceptare în cadrul UE și o opțiune pentru unul dintre modelele americane, participarea la NATO rămânând implicită.

După părerea noastră credem că trebuie să fie vorba numai de o opțiune pentru un model american, rezultat al rațiunii politice și bazat pe raționamente superioare, ce derivă din arta strategică a globalizării, care să aducă României garanții multidimensionale și dorite în ceea ce privesc avantajele securității moderne în viitor.

Pentru a face mai facil de înțeles o posibilă opțiune a României pentru globalizare și viitor, este nevoie de o analiză temeinică și prospectivă a mediului internațional, pe baza condițiilor enumerate mai sus. Această analiză devine unicul suport de cunoaștere necesar înțelegerii realităților în care trăim și deopotrivă un ghid pentru a face o opțiune într-o cât mai deplină cunoștință de cauză.

Globalizarea a devenit o realitate procesual-organică, ce nu mai poate fi negată, nu poți rămâne în afara ei sau să te sustragi fără consecințe dintre cele mai grave. Acceptarea ei într-un cadru național este obligatoriu să se facă conștient, cu o suficientă anticipare a cerințelor și exigențelor care prin efecte ne pot avantaja.

Nu trebuie să se uite că tendințele globalizării izvorăsc din unele elemente ale trecutului și din realitățile actuale, care se pot modela în spiritul realității sau modelează realitatea într-o dinamică favorabilă dezvoltării privită ca progres. Factorii de decizie politică împreună cu mediul academic sunt cei care pot și trebuie să se documenteze în legătură cu globalizarea și astfel să ajute la conștientizarea ei și a tendințelor de globalizare în cadrul economico-politico-social național.

Pentru România sunt deja cunoscute o multitudine de specificități care au lăsat o amprentă evidentă asupra entității statale actuale. Așa se face că România de azi este un produs realizat de aceste specificități, cu efecte deseori contradictorii,

dar cunoscute. Prin urmărirea lor permanentă în spectrul relațiilor regionale și europene, fac ca opțiunea politică de globalizare să fie mai realistă, sustenabilă și cu mare viitor.

Spațiul românesc în ultimul mileniu și în continuare entitatea statală românească au existat prin supraviețuire într-un mediu de instabilitate mai mult decât regional, european și euroasiatic, fiind obligată deseori să se apere omnidirecțional, devenind în același timp și o pavază pentru apărarea Europei.

Bogățiile acestui spațiu național fac România destul de atractivă în sfera globalizării. Drept consecință, nu se poate trata cu indiferență o opțiune politico-strategică proprie sau care îi poate fi impusă european. Apare obligația unei responsabilități naționale pentru care își va exprima cu hotărâre voința în sfera mult mai întinsă a relațiilor internaționale.

În strânsă legătură cu spațiul românesc în globalizare se află și caracteristicile mediului regional de securitate, definit carpato-balcano-dunăreanopontic, fiecare fațetă dintre cele patru cu propriile probleme de securitate. Caracteristica actuală de existență regională în acest spațiu este efervescenta de securitate. Ea rezultă din cadrul (ultra)național în exces al unor state, convergența implicării interesate europene și euroatlantice în diferite spații ale arealului, definirea unor interese determinate istoric și declarate vădit pe acest areal din partea Rusiei, dar și din o oarecare suprapunere a intereselor și altor mari actori internaționali.

Din prezentarea succintă a condițiilor determinante de globalizare pe care le suportă România, se desprinde cu ușurință și cu multă evidență, importanța poziției geopolitice și geostrategice, pe care o ocupă natural, în construcția securității globale și europene. Statutul mai vechi de „*placă turnantă*”, „*pivot*”, „*piesă mediană de legătură*” pentru spațiul european și euroasiatic devine tot mai actual și acum, iar în perspectivă sporește generând și (de)favorizând aspecte de globalizare dintre cele mai active și uneori contradictorii.

Într-o viziune europeană, nu tocmai favorabilă, România a fost succesiv pavază în calea expansiunilor către Europa, aliniament și bastion de apărare a centrului continentului, component într-un lagăr pentru o tipologie de dezvoltare experimentală, „*zonă gri*”, pe linia de separație religioasă europeană, „*zona tampon*”, spațiu de sacrificiu și mai nou „*pământ al fâgăduinței*” pentru expansiunea corporatistă etc.

România nu mai dorește aceste ipoteze, nu mai are nevoie și de altele, de pe urma cărora să beneficieze actori importanți ai relațiilor internaționale. România are absolută nevoie de o opțiune politico-strategică proprie, bine ancorată în realitățile dinamice și complexe regionale și europene, de pe urma căreia să obțină avantaje corespunzătoare surselor și resurselor de care dispune, poziției geostrategice și vechimii istorice pe care a dobândit-o în acest areal.

Pentru această miză se definește prin nevoia de ocrotire și folosire în interes propriu a valorilor existențiale de care dispune, (re)definirea intereselor vitale și perene și stabilirea celor mai potrivite obiective de lucru conjuncturale în globalizare.

Și atunci România încotro? Modelul „insulei” nu mai poate fi acceptat de România, care de un mileniu a jucat cel mai mult acest rol, făcând eforturi uriașe umane și materiale pentru a supraviețui factorilor distructivi prezenți și activi omnidirecțional.

Motivele inacceptării acestei opțiuni rezultă dintr-o analiză simplă. Oceanul statal și suprastatal din jur este într-o permanentă furtună, iar valurile și alte fenomene acvatice te pot îneca foarte ușor. Cheltuielile necesare limitării efectelor sunt mult prea mari comparativ cu foloasele, ceea ce face opțiunea nerentabilă în sfera relațiilor internaționale regionale și globale.

Apreciem că aceeași soartă a nerentabilității poate avea și o opțiune de „comunitate”. Trăim într-un cadru regional de creștini, dar suntem ortodocși, existăm secular într-o mare de slavi, noi fiind latini, am avut și avem contact direct cu expansiunea musulmană, cultura și obiceiurile naționale sunt apropiate celor din spațiul carpato-balcano-dunăreano-pontic, ceea ce face să nu ne lipim natural de comunitățile în curs de creare din jur. Se conturează comunități prin Țările de la Vișegrad, în Peninsula Balcanică, în arealul nord danubiano-pontic ș.a. În acest caz devine destul de greu să supraviețuiești ca o comunitate în globalizare, chiar și în condițiile unei oferte din partea UE.

În felul acesta României nu-i rămâne decât soluția denumită „orbită”, care să se bazeze pe o identitate puternică, cu dezvoltare durabilă, cu suficientă suveranitate, cu recunoaștere și apreciere internațională. *Înscrierea pe o orbită politică să fie cât mai aproape de un centru de putere, influență și determinare globală/internațională.* Alegerea trebuie să fie negociată, cu condiții reciproc avantajoase, cu garanții de securitate și apărare etc. Existența unor parteneriate în cadrul politicii externe a României și poziția de membru NATO, pot fi factori favorizanți, iar pentru UE un element de securitate mai mult garantată și suplimentară.

Această opțiune politico-strategică aduce României câteva avantaje concludente în toate procesele și domeniile globalizării. În primul rând, intrată, formează, împreună cu centrul, un sistem coerent, cu care coexistă și se dezvoltă în globalizare. În al doilea rând, se bucură de binefacerile globalizante ale sistemului ca parte a acestuia. În al treilea rând, poziția pe orbită, în funcție de centru, asigură acumularea de putere multidimensională rămânând permanent atrasă de centru. Nu în ultimul rând, influențele comunităților din exterior nu o pot atrage în încercarea de a o despărți de sistemul din care face parte.

Acum, în această perioadă se așează statele în matricile de securitate regională sau globală, în care viitorul trebuie să fie al progresului, bunăstării și prosperității tuturor statelor. Este cazul apariției și exprimării consacrate ale opțiunilor de securitate globală pe baze negociate și asigurarea viitorului împreună.

Pe plan intern și extern, pentru România aceasta se definește ca o problemă politico-strategică de maximă importanță în continuare. Sugerăm că este necesar de desfășurat o paletă amplă și elaborată de activități, măsuri și acțiuni de anvergură și coordonate cu privire la conștientizarea la nivel politic național a tuturor problemelor complexe, ce definesc opțiunea strategică, prin dezbateri politice, academice și formularea elementelor de bază ale unei concepții. Apoi, promovarea în mediul extern, prin forme și structuri adecvate, a concepției proprii de securitate în globalizare, privită ca un interes național pe termen lung și pe aceste teme iuri exprimarea în conținutul Strategiei Naționale de Securitate a acestei concepții. În final este necesară identificarea, definirea și dezvăluirea conținutului unei strategii de securitate modernă sistemică (mediul internațional de securitate globală, centru de putere, entități statale orbitale).

Nu credem că trebuie dezvoltat prea mult un răspuns la întrebarea: ce recomandă România pentru a intra pe o orbită? Sunt suficiente aspecte precum o oarecare tradiție, poziția geoeconomică, geopolitică și geostrategică, resursele proprii de natură complexă și importanța strategică, capacitatea de a se mobiliza în situații complexe ș.a.

Dar, la întrebarea: ce interese au centrele de putere pentru a plasa un stat pe o orbită proprie? Răspunsul este mai complex. Se dorește ca statul orbital să dispună de un adevărat potențial de putere economico-politico-științifico-tehnică, arealul de statalitate să atragă interesele complexe ale „centrului”, aderarea la concepția clară pentru realizarea unui sistem de securitate regională sau zonală să fie exprimată cu claritate, iar pe această bază capacitatea de a coopera internațional pentru recunoașterea sistemului creat să fie permanentă și intensă.

Subliniem, pentru spiritul politico-strategic național cu privire la opțiunea dorită pentru securitate în globalizare, că România are și poate dezvolta toate atuurile care să o facă atractivă într-un sistem orbital cu valențe regionale și zonale de integrare, dezvoltare, securitate și globalizare.

Acum, mai mult ca oricând, se mai pot pune două întrebări: cine ar putea fi centrul de putere interesat și care radiază atractivitate? Ce ar trebui să ofere ca să atragă România într-un sistem orbital propriu?

Răspundem fără nici un fel de rețineră că ar trebui să existe deja un interes declarat bilateral pentru un sistem nou de securitate în globalizare cu SUA pe linie euroatlantică, dar și o tatonare cu Germania, pentru constanta geopoliticii sale

„*dunav land*”. Desigur, ar mai putea fi și un alt actor, care se poate impune și european, dar numai într-un context de securitate globală atlantico-europeano-asiatică.

Pentru România, oferta încadrării într-un asemenea sistem orbital de securitate ar fi necesar să cuprindă cu prioritate: participarea la dezvoltarea proprie, asigurarea valorificării resurselor, înlesnirea accesului pe piața economico-financiară și susținerea inițiativelor României pentru securitate regională și zonală.

Dacă la toate acestea mai adăugăm facilitarea accesului la piața resurselor, acordarea garanțiilor de securitate și apărare regională și zonală, prin integrarea în sistemul de securitate creat, făcându-se astfel mai evidente intereselor naționale și în continuare recunoașterea și păstrarea valorilor și identității naționale, putem afirma că de fapt am schițat reperele unui adevărat proiect de țară.

